

*FN:s konvention
om barnets
rättigheter
och dess
fakultativa
protokoll*

SUOMEN
YK-LIITTO

FINLANDS FN-FÖRBUND • UNA FINLAND

Utgivare:

Suomen YK-liitto

www.ykliitto.fi

Inledning: Tuomas Kurttila

Tryckeri: Sälekarin Kirjapaino Oy, Somero, 2016

ISBN 978-952-5966-32-9 (pdf)

Publikationen har producerats med utrikesministeriets stöd för frivilligorganisationers informationsarbete och globalfostran.

Inledning

Ett hållbart samhälle bygger på omsorg om barnen

FN:s konvention om barnets rättigheter är den människorättskonvention som ratificerats i störst utsträckning i världen. Det handlar inte om en deklaration eller ett ställningstagande, utan om en juridiskt bindande och förpliktande människorättskonvention, vars mål är att barnen kan leva i en bra värld.

FN:s konvention om barnets rättigheter antogs i New York 20.11.1989. Färden mot konventionen började dock redan 1959, då FN:s generalförsamling antog deklarationen om barnets rättigheter.

Det är lätt hänt att deklARATIONEN och konventionen om barnets rättigheter förväxlas med varandra. Också i beslut av myndigheter är det möjligt att man i stället för konventionen hänvisar till deklARATIONEN och följaktligen gör en lös tolkning av den bindande karaktären på barnets rättigheter. Detta är beklagligt. Också hos oss i Finland måste vi gå från omedvetenhet till medvetenhet, vilket innebär djup förståelse för och ett åtagande att tillgodose barnets rättigheter.

De fyra huvudprinciperna i konventionen

Konventionen om barnets rättigheter innehåller fyra huvudprinciper: icke-diskriminering (artikel 2), beaktande av barnets bästa i beslutsfattande (artikel 3), rätten till liv och utveckling (artikel 6) och respekt för barnets åsikter i alla frågor som rör barnet (artikel 12). Alla frågor som gäller barn granskas i

ljuset av dessa huvudprinciper.

Konventionen innehåller omfattande bestämmelser om barnets rättigheter, bland annat vad gäller medborgarskap, undervisning, hälso- och sjukvård och rätten att påverka egna ärenden enligt utvecklingsnivån. Konventionen medför en plikt att skydda barn mot sexuella och andra övergrepp och att trygga deras ställning i en rättegång. Enligt konventionen är personer under 18 år barn, medan åldersgränsen för värnplikten är 15 år.

Tilläggsprotokollen utvidgar konventionen

Konventionen om barnets rättigheter befinner sig inte i ett statiskt tillstånd. Tillgodo-seende av barnets rättigheter kräver tillämpning av nya forskningsrön, reaktion med anledning av samhällsutvecklingen och djupare förståelse för barnperspektivet. Konventionen om barnets rättigheter är en

dynamisk konvention, vars utveckling följer tidens gång.

Konventionen om barnets rättigheter utvecklas med de så kallade fakultativa protokollen eller tilläggsprotokollen och de allmänna kommentarerna av FN:s kommitté för barnets rättigheter.

Tillsvidare har tre tilläggsprotokoll lagts till i konventionen.

- 1) Tilläggsprotokoll om indragning av barn i väpnade konflikter
- 2) Tilläggsprotokollet om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi och
- 3) Tilläggsprotokollet om rätten att överklaga. Finland har ratificerat alla tre tilläggsprotokoll.

FN:s kommitté för barnets rättigheter ger allmänna kommentarer till stöd för genomförandet av konventionen. I dessa ger kom-

mittén sin tolkning av de rättigheter som tryggas i konventionen och olika tematiska frågor. Barnombudsmannens byrå ansvarar för översättningen av de allmänna kommentarerna och informationen om dessa till olika aktörer i Finland.

Det är inte möjligt att känna till innehållet i konventionen om barnets rättigheter utan att sätta sig in i innehållet i tilläggsprotokollen och de allmänna kommentarerna.

Konventionen övervakas av FN:s kommitté för barnets rättigheter

Efterlevnaden av konventionen om barnets rättigheter grundar sig inte enbart på god vilja hos staterna. FN:s kommitté för barnets rättigheter övervakar efterlevnaden av konventionen och konventionsstaterna ger med jämna mellanrum rapporter om läget för barnets rättigheter och genomförandet av konventionen till kommittén. Som svar får länderna anmärkningar och rekomen-

dationer av kommittén.

Utrikesministeriet ansvarar för den nationella rapporteringen i Finland. Förutom landets regering ger barnombudsmannen, riksdagens justitieombudsman, Finlands Unicef och Centralförbundet för Barnskydd rapporter om läget för barnets rättigheter till FN:s kommitté för barnets rättigheter.

Att främja barnets rättigheter är ett gemensamt arbete. Det handlar om förnuftets ljus och hjärtats röst. Ett samhälle som bedömer konsekvenserna av sina beslut med tanke på barnets bästa är hållbart. Ett hållbart samhälle bygger på omsorg om barnen.

Tuomas Kurttila
Barnombudsman

*FN:s
konvention
om barnets
rättigheter*

Preambel:

Konventionsstaterna,

som anser att, i enlighet med de principer som proklamerats i Förenta nationernas stadga, erkännandet av den inneboende värdigheten hos alla medlemmar av människosläktet och av deras lika oförytterliga rättigheter utgör grundvalen för frihet, rättvisa och fred i världen,

som beaktar att Förenta nationernas folk i stadgan på nytt bekräftat sin tro på de grundläggande mänskliga rättigheterna och beslutat främja sociala framsteg och bättre levnadsvillkor under större frihet,

som erkänner att Förenta nationerna i den

allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och i de internationella konventionerna om mänskliga rättigheter proklamerat och kommit överens om att envar är berättigad till alla de fri- och rättigheter som däri anges, utan åtskillnad av något slag, såsom ras, hudfärg, kön, språk, religion, politisk eller annan uppfattning, nationellt eller socialt ursprung, egendom, börd eller ställning i övrigt,

som erinrar om att Förenta nationerna i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna proklamerat att barn har rätt till särskild omvårdnad och hjälp,

som är övertygade om att familjen, såsom den grundläggande enheten i samhället och den naturliga miljön för alla dess medlemmars och särskilt för barnens utveckling och välfärd, bör ges nödvändigt skydd och bistånd så att den till fullo kan ta på sig sitt ansvar i samhället,

som erkänner att barnet, för att kunna uppnå en fullständig och harmonisk utveckling av sin personlighet, bör växa upp i en familjemiljö, i en omgivning av lycka, kärlek och förståelse,

som anser att barnet till fullo bör förberedas för ett självständigt liv i samhället och uppfostras enligt de ideal som proklamerats i Förenta nationernas stadga, och särskilt i en anda av fred, värdighet, tolerans, frihet, jämlikhet och solidaritet,

som beaktar att behovet att ge barnet särskild omvårdnad fastslagits i 1924 års Genève-deklaration om barnets rättigheter och i deklarationen om barnets rättigheter, vilken antogs av generalförsamlingen den 20 november 1959, och erkänts i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (särskilt artiklarna 23 och 24), den internatio-

nella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (särskilt artikel 10) samt i stadgar och tillämpliga instrument för fackorgan och internationella organisationer som ägnar sig åt barnens välfärd,

som beaktar att, såsom anges i deklARATIONEN om barnets rättigheter, ”barnet på grund av sin fysiska och psykiska omognad behöver särskilt skydd och särskild omvårdnad innefattande lämpligt rättsligt skydd, såväl före som efter födseln”,

som erinrar om bestämmelserna i deklARATIONEN om sociala och rättsliga principer rörande skydd av och omsorg om barn, särskilt med hänsyn till nationell och internationell placering i fosterhem och adoption; Förenta nationernas minimistandardregler för rättskipning rörande ungdomsbrottslighet (Pekingreglerna) samt deklARATIONEN om skydd av kvinnor och barn i nödsituationer och vid väpnad konflikt,

som erkänner att det i alla länder i världen finns barn som lever under exceptionellt svåra förhållanden och att sådana barn kräver särskild uppmärksamhet,

som tarv ederbörlig hänsyn till vikten av varje folks traditioner och kulturella värden när det gäller barnets skydd och harmoniska utveckling,

som erkänner betydelsen av internationellt samarbete för att förbättra barns levnadsvillkor i varje land, särskilt i utvecklingsländerna, har kommit överens om följande:

DEL I

Artikel 1

I denna konvention avses med barn varje människa under 18 år, om inte barnet blir myndigt tidigare enligt den lag som gäller barnet.

Artikel 2

1. Konventionsstaterna skall respektera och tillförsäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i denna konvention utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess föräldrars eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, handikapp, börd eller ställning i övrigt.

2. Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att

barnet skyddas mot alla former av diskriminering eller bestraffning på grund av föräldrars, vårdnadshavares eller familjemedlemmars ställning, verksamhet, uttryckta åsikter eller tro.

Artikel 3

1. Vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, skall barnets bästa komma i främsta rummet.

2. Konventionsstaterna åtar sig att tillförsäkra barnet sådant skydd och sådan omvårdnad som behövs för dess välfärd, med hänsyn tagen till de rättigheter och skyldigheter som tillkommer dess föräldrar, vårdnadshavare eller andra personer som har lagligt ansvar för barnet, och skall för detta ändamål vidta alla lämpliga lagstiftnings-

och administrativa åtgärder.

3. Konventionsstaterna skall säkerställa att institutioner, tjänster och inrättningar som ansvarar för vård eller skydd av barn uppfyller av behöriga myndigheter fastställda normer, särskilt vad gäller säkerhet, hälsa, personalens antal, och lämplighet samt behörig tillsyn.

Artikel 4

Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga lagstiftnings-, administrativa och andra åtgärder för att genomföra de rättigheter som erkänns i denna konvention. I fråga om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter skall konventionsstaterna vidta sådana åtgärder med utnyttjande till det yttersta av sina tillgängliga resurser och, där så behövs, inom ramen för internationellt samarbete.

Artikel 5

Konventionsstaterna skall respektera det ansvar och de rättigheter och skyldigheter som tillkommer föräldrar eller där så är tillämpligt, medlemmar av den utvidgande familjen eller gemenskapen enligt lokal sedvänja, vårdnadshavare eller andra personer som har lagligt ansvar för barnet, att på ett sätt som står i överensstämmelse med den fortlöpande utvecklingen av barnets förmåga ge lämplig ledning och råd då barnet utövar de rättigheter som erkänns i denna konvention.

Artikel 6

1. Konventionsstaterna erkänner att varje barn har en inneboende rätt till livet.
2. Konventionsstaterna skall till det yttersta av sin förmåga säkerställa barnets överlevnad och utveckling.

Artikel 7

1. Barnet skall registreras omedelbart efter födelsen och skall ha rätt från födelsen till ett namn, rätt att förvärva ett medborgarskap och så långt det är möjligt, rätt att få vetskap om sina föräldrar och bli omvårdad av dem.

2. Konventionsstaterna skall säkerställa genomförandet av dessa rättigheter i enlighet med sin nationella lagstiftning och sina åtaganden enligt tillämpliga internationella instrument på detta område, särskilt i de fall då barnet annars skulle vara statslöst.

Artikel 8

1. Konventionsstaterna åtar sig att respektera barnets rätt att behålla sin identitet, innefattande medborgarskap, namn och släktförhållanden såsom dessa erkänns i lag, utan olagligt ingripande.

2. Om ett barn olagligt berövas en del eller hela sin identitet, skall konventionsstaterna ge lämpligt bistånd och skydd i syfte att snabbt återupprätta barnets identitet.

Artikel 9

1. Konventionsstaterna skall säkerställa att ett barn inte skiljs från sina föräldrar mot deras vilja utom i de fall då behöriga myndigheter, som är underställda rättslig överprövning, i enlighet med tillämplig lag och tillämpliga förfaranden, finner att ett sådant åtskiljande är nödvändigt för barnets bästa. Ett sådant beslut kan vara nödvändigt i ett särskilt fall, t ex vid övergrepp mot eller vanvård av barnet från föräldrarnas sida eller då föräldrarna lever åtskilda och ett beslut måste fattas angående barnets vistelseort.

2. Vid förfaranden enligt punkt 1 i denna artikel skall alla berörda parter beredas

möjlighet att delta i förfarandet och att lägga fram sina synpunkter.

3. Konventionsstaterna skall respektera rätten för det barn som är skilt från den ena av eller båda föräldrarna att regelbundet upprätthålla ett personligt förhållande till och direkt kontakt med båda föräldrarna, utom då detta strider mot barnets bästa.

4. Då ett sådant åtskiljande är följden av åtgärder som en konventionsstat tagit initiativet till, t ex frihetsberövande, fängslande, utvisning, förvisning eller dödsfall (innefattande dödsfall oavsett orsak medan personen är frihetberövad) gentemot den ena av eller båda föräldrarna eller barnet, skall den konventionsstaten på begäran ge föräldrarna, barnet eller om så är lämpligt, någon annan medlem av familjen de väsentliga upplysningarna om den/de frånvarande familjemedlemmarnas vistelseort, såvida inte lämnandet av upplysningarna skulle vara till skada för barnet. Konventionsstaterna skall

vidare säkerställa att framställandet av en sådan begäran inte i sig medför negativa följder för den/de personer som berörs.

Artikel 10

1. I enlighet med konventionsstaternas förpliktelse under artikel 9, punkt 1, skall ansökningar från ett barn eller dess föräldrar om att resa in i eller lämna en konventionsstat för familjeåterförening behandlas på ett positivt, humant och snabbt sätt av konventionsstaterna. Konventionsstaterna skall vidare säkerställa att framställandet av en sådan begäran inte medför negativa följder för de sökande och medlemmar av deras familj.

2. Ett barn vars föräldrar är bosatta i olika stater skall ha rätt, utom i undantagsfall, att regelbundet upprätthålla ett personligt förhållande till och direkt kontakt med båda föräldrarna. Konventionsstaterna skall för

detta ändamål och i enlighet med sin förpliktelse under artikel 9, punkt 1, respektera barnets och dess föräldrars rätt att lämna vilket land som helst, innefattande sitt eget, och att resa in i sitt eget land. Rätten att lämna ett land skall vara underkastad endast sådana inskränkningar som är föreskrivna i lag och som är nödvändiga för att skydda den nationella säkerheten, den allmänna ordningen (*ordre public*), folkhälsan eller den allmänna sedligheten eller andra personers fri- och rättigheter samt är förenliga med övriga i denna konvention erkända rättigheter.

Artikel 11

1. Konventionsstaterna skall vidta åtgärder för att bekämpa olovligt bortförande och kvarhållande av barn i utlandet.
2. För detta ändamål skall konventionsstaterna främja ingåendet av bilaterala eller

multilaterala överenskommelser eller anslutning till befintliga överenskommelser.

Artikel 12

1. Konventionsstaterna skall tillförsäkra det barn som är i stånd att bilda egna åsikter rätten att fritt uttrycka dessa i alla frågor som rör barnet, varvid barnets åsikter skall tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

2. För detta ändamål skall barnet särskilt beredas möjlighet att höras, antingen direkt eller genom företrädare eller ett lämpligt organ och på ett sätt som är förenligt med den nationella lagstiftningens procedurregler, i alla domstols- och administrativa förfaranden som rör barnet.

Artikel 13

1. Barnet skall ha rätt till yttrandefrihet. Denna rätt innefattar frihet att oberoende

av territoriella gränser söka, motta och sprida information och tankar av alla slag, i tal, skrift eller tryck, i konstnärlig form eller genom annat uttrycksmedel som barnet väljer.

2. Utöandet av denna rätt får underkastas vissa inskränkningar men endast sådana som är föreskrivna i lag och som är nödvändiga

a) för att respektera andra personers rättigheter eller anseende; eller

b) för att skydda den nationella säkerheten, den allmänna ordningen (*ordre public*) eller folkhälsan eller den allmänna sedligheten.

Artikel 14

1. Konventionsstaterna skall respektera barnets rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet.

2. Konventionsstaterna skall respektera föräldrarnas och i förekommande fall, vård-

nadshavares rättigheter och skyldigheter att på ett sätt som är förenligt med barnets fortlöpande utveckling ge barnet ledning då det utövar sin rätt.

3. Friheten att utöva sin religion eller tro får underkastas endast sådana inskränkningar som är föreskrivna i lag och som är nödvändiga för att skydda den allmänna sedligheten eller andra personers grundläggande fri- och rättigheter.

Artikel 15

1. Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till föreningsfrihet och till fredliga sammankomster.

2. Utövandet av dessa rättigheter får inte underkastas andra inskränkningar än sådana som är föreskrivna i lag och som är nödvändiga i ett demokratiskt samhälle med hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna säkerheten, den allmänna

ordningen (*ordre public*) för skyddandet av folkhälsan eller den allmänna sedligheten eller andra personers fri- och rättigheter.

Artikel 16

1. Inget barn får utsättas för godtyckliga eller olagliga ingripanden i sitt privat- och familjeliv, sitt hem eller sin korrespondens och inte heller för olagliga angrepp på sin heder och sitt anseende.
2. Barnet har rätt till lagens skydd mot sådana ingripanden eller angrepp.

Artikel 17

Konventionsstaterna erkänner den viktiga uppgift som massmedier utför och skall säkerställa att barnet har tillgång till information och material från olika nationella och internationella källor, särskilt sådant som syftar till att främja dess sociala, andliga och moraliska välfärd och fysiska och psy-

kiska hälsa. Konventionsstaterna skall för detta ändamål,

a) uppmuntra massmedier att sprida information och material av socialt och kulturellt värde för barnet och i enlighet med andan i artikel 29;

b) uppmuntra internationellt samarbete vad gäller produktion, utbyte och spridning av

sådan information och sådant material från olika kulturer och nationella och internationella källor;

c) uppmuntra produktion och spridning av barnböcker;

d) uppmuntra massmedier att ta särskild hänsyn till de språkliga behoven hos ett barn som tillhör en minoritetsgrupp eller en urbefolkning;

e) uppmuntra utvecklingen av lämpliga riktlinjer för att skydda barnet mot information

och material som är till skada för barnets

välfärd, med beaktande av bestämmelserna i artiklarna 13 och 18.

Artikel 18

1. Konventionsstaterna skall göra sitt bästa för att säkerställa erkännandet av principen att båda föräldrarna har gemensamt ansvar för barnets uppfostran och utveckling. Föräldrar eller, i förekommande fall, vårdnadshavare har huvudansvaret för barnets uppfostran och utveckling. Barnets bästa skall för dem komma i främsta rummet.

2. För att garantera och främja de rättigheter som anges i denna konvention skall konventionsstaterna ge lämpligt bistånd till föräldrar och vårdnadshavare då de fullgör sitt ansvar för barnets uppfostran och skall säkerställa utvecklingen av institutioner, inrättningar och tjänster för vård av barn.

3. Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att barn

till förvärvsarbetande föräldrar har rätt att åtnjuta den barnomsorg som de är berättigade till.

Artikel 19

1. Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga lagstiftnings-, administrativa och sociala åtgärder samt åtgärder i utbildnings-syfte för att skydda barnet mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande, innefattande sexuella övergrepp, medan barnet är i föräldrarnas eller den ena förälderns, vårdnadshavares eller annan persons vård.

2. Sådana skyddsåtgärder bör, på det sätt som kan vara lämpligt, innefatta effektiva förfaranden för såväl upprättandet av sociala program som syftar till att ge barnet och dem som har hand om barnet nödvändigt stöd, som för andra former av förebyg-

gande och för identifiering, rapportering, remittering, undersökning, behandling och uppföljning av fall av ovan beskrivna sätt att behandla barn illa samt, om så är lämpligt, förfaranden för rättsligt ingripande.

Artikel 20

1. Ett barn som tillfälligt eller varaktigt berövats sin familjemiljö eller som för sitt eget bästa inte kan tillåtas stanna kvar i denna miljö skall ha rätt till särskilt skydd och bistånd från statens sida.
2. Konventionsstaterna skall i enlighet med sin nationella lagstiftning säkerställa alternativ omvårdnad för ett sådant barn.
3. Sådan omvårdnad kan bl a innefatta placering i fosterhem, kafalah i islamsk rätt, adoption eller om nödvändigt, placering i lämpliga institutioner för omvårdnad om barn. Då lösningar övervägs skall vederbörlig hänsyn tas till önskvärdheten av konti-

nuitet i ett barns uppfostran och till barnets etniska, religiösa, kulturella och språkliga bakgrund.

Artikel 21

Konventionsstater som erkänner och/eller tillåter adoption skall säkerställa att barnets bästa främst beaktas och skall,

- a) säkerställa att adoption av ett barn godkänns endast av behöriga myndigheter, som i enlighet med tillämplig lag och tillämpliga förfaranden och på grundval av all relevant och tillförlitlig information beslutar att adoptionen kan tillåtas med hänsyn till barnets ställning i förhållande till föräldrar, släktingar och vårdnadshavare och att, om så krävs, de personer som berörs har givit sitt fulla samtycke till adoptionen på grund av sådan rådgivning som kan behövas;
- b) erkänna att internationell adoption kan övervägas som en alternativ form av om-

vårdnad om barnet, om barnet inte kan placeras i en fosterfamilj eller adoptivfamilj eller inte kan tas om hand på lämpligt sätt i sitt hemland;

c) säkerställa att det barn som berörs av internationell adoption åtnjuter garantier och normer som motsvarar dem som gäller vid nationell adoption;

d) vidta alla lämpliga åtgärder för att vid internationell adoption säkerställa att placeringen inte leder till otillbörlig ekonomisk vinst för de personer som medverkar i denna;

e) främja, där så är lämpligt, målen i denna artikel genom att ingå bilaterala eller multilaterala arrangemang eller överenskommelser och inom denna ram sträva efter att säkerställa att placeringen av barnet i ett annat land sker genom behöriga myndigheter eller organ.

Artikel 22

1. Konventionsstaterna skall vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att ett barn söker flyktingstatus eller anses som flykting i enlighet med tillämplig internationell eller nationell rätt och tillämpliga förfaranden och oberoende av om det kommer ensamt eller är åtföljt av sina föräldrar eller någon annan person, erhåller lämpligt skydd och humanitärt bistånd vid åtnjutandet av de tillämpliga rättigheter som anges i denna konvention och i andra internationella instrument rörande mänskliga rättigheter eller humanitär rätt, som nämnda stater tillträtt.

2. För detta ändamål skall konventionsstaterna, på sätt de finner lämpligt, samarbeta i varje ansträngning som görs av Förenta nationerna och andra behöriga mellanstatliga organisationer eller icke-statliga organisationer, som samarbetar med Förenta nationerna, för att skydda och bistå ett sådant

barn och för att spåra föräldrarna eller andra familjemedlemmar till ett flyktingbarn i syfte att erhålla den information som är nödvändig för att barnet skall kunna återförenas med sin familj. I så fall då föräldrar eller andra familjemedlemmar inte kan påträffas, skall barnet ges samma skydd som varje annat barn som varaktigt eller tillfälligt berövats sin familjemiljö av något skäl, i enlighet med denna konvention.

Artikel 23

1. Konventionsstaterna erkänner att ett barn med fysiskt eller psykiskt handikapp bör åtnjuta ett fullvärdigt och anständigt liv under förhållanden som säkerställer värdighet, främjar självförtroende och möjliggör barnets aktiva deltagande i samhället.
2. Konventionsstaterna erkänner det handikappade barnets rätt till särskild omvårdnad och skall, inom ramen för tillgängliga

resurser, uppmuntra och säkerställa att det berättigade barnet och de som ansvarar för dess omvårdnad får ansökt bistånd som är lämpligt med hänsyn till barnets tillstånd och föräldrarnas förhållanden eller förhållandena hos andra som tar hand om barnet.

3. Med hänsyn till att ett handikappat barn har särskilda behov skall det bistånd som lämnas enligt punkt 2 i denna artikel vara kostnadsfritt, då så är möjligt, med beaktande av föräldrarnas ekonomiska tillgångar eller ekonomiska tillgångarna hos andra som tar hand om barnet och skall syfta till att säkerställa att det handikappade barnet har effektiv tillgång till och erhåller undervisning och utbildning, hälso- och sjukvård, habilitering, förberedelser för arbetslivet och möjligheter till rekreation på ett sätt som bidrar till barnets största möjliga integrering i samhället och individuella utveckling, innefattande dess kulturella och andliga utveckling.

4. Konventionsstaterna skall i en anda av internationellt samarbete främja utbyte av lämplig information på området för förebyggande hälsovård och medicinsk, psykologisk och funktionell behandling av handikappade barn, innefattande spridning av och tillgång till information om rehabiliteringsmetoder, skol- och yrkesutbildning, i syfte att göra det möjligt för konventionsstater att förbättra sina möjligheter och kunskaper och vidga sin erfarenhet på dessa områden. Särskild hänsyn skall härvid tas till utvecklingsländernas behov.

Artikel 24

1. Konventionsstaterna erkänner barnets rätt att åtnjuta bästa uppnåeliga hälsa och rätt till sjukvård och rehabilitering. Konventionsstaterna skall sträva efter att säkerställa att inget barn är berövat sin rätt att ha tillgång till sådan hälso- och sjukvård.

2. Konventionsstaterna skall sträva efter att till fullo förverkliga denna rätt och skall särskilt vidta lämpliga åtgärder för att,

a) minska spädbarns- och barnadödligheten;

b) säkerställa att alla barn tillhandahålls nödvändig sjukvård och hälsovård med tonvikt på utveckling av primärhälsovården;

c) bekämpa sjukdom och undernäring, däri inbegripet åtgärder inom ramen för primärhälsovården, genom bl a utnyttjande av lätt tillgänglig teknik och genom att tillhandahålla näringsrika livsmedel i tillräcklig omfattning och rent dricksvatten, med beaktande av de faror och risker som miljöförstöring innebär;

d) säkerställa tillfredsställande hälsovård för mödrar före och efter förlossningen;

e) säkerställa att alla grupper i samhället, särskilt föräldrar och barn, får information om och har tillgång till undervisning om barnhälsovård och näringslära, fördelarna

med amning, hygien och ren miljö och förebyggande av olycksfall samt får stöd vid användning av sådana grundläggande kunskaper:

f) utveckla förebyggande hälsovård, föräldrarådgivning samt undervisning om och hjälp i familjeplaneringsfrågor.

3. Konventionsstaterna skall vidta alla effektiva och lämpliga åtgärder i syfte att avskaffa traditionella sedvänjor som är skadliga för barns hälsa.

4. Konventionsstaterna åtar sig att främja och uppmuntra internationellt samarbete i syfte att gradvis uppnå det fulla förverkligandet av den rätt som erkänns i denna artikel. Särskild hänsyn skall härvid tas till utvecklingsländernas behov.

Artikel 25

Konventionsstaterna erkänner rätten för ett barn som har omhändertagits av behöriga

myndigheter för omvårdnad, skydd eller behandling av sin fysiska eller psykiska hälsa till regelbunden översyn av den behandling som barnet får och alla andra omständigheter rörande barnets omhändertagande.

Artikel 26

1. Konventionsstaterna skall erkänna rätten för varje barn att åtnjuta social trygghet, innefattande socialförsäkring och skall vidta nödvändiga åtgärder för att till fullo förverkliga denna rätt i enlighet med sin nationella lagstiftning.

2. Förmånerna skall, där så är lämpligt, beviljas med hänsyn till de resurser som barnet och de personer som ansvarar för dess underhåll har och deras omständigheter i övrigt samt med hänsyn till varje annat förhållande som är av betydelse i samband med en ansökan om en sådan förmån från barnet eller för dess räkning

Artikel 27

1. Konventionsstaterna erkänner rätten för varje barn till den levnadsstandard som krävs för barnets fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling.
2. Föräldrar eller andra som är ansvariga för barnet har, inom ramen för sin förmåga och sina ekonomiska resurser, huvudansvaret för att säkerställa de levnadsvillkor som är nödvändiga för barnets utveckling.
3. Konventionsstaterna skall i enlighet med nationella förhållanden och inom ramen för sina resurser vidta lämpliga åtgärder för att bistå föräldrar och andra som är ansvariga för barnet att genomföra denna rätt och skall vid behov tillhandahålla materiellt bistånd och utarbeta stödprogram, särskilt i fråga om mat, kläder, och bostäder.
4. Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa indrivning av underhåll för barnet från föräldrar

eller andra som har ekonomiskt ansvar för barnet, både inom konventionsstaten och från utlandet. Särskilt i de fall då den person som har det ekonomiska ansvaret för barnet bor i en annan stat än barnet skall konventionsstaterna främja såväl anslutning till internationella överenskommelser eller ingående av sådana överenskommelser som upprättande av andra lämpliga arrangemang.

Artikel 28

1. Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till utbildning och i syfte att gradvis förverkliga denna rätt och på grundval av lika möjligheter skall de särskilt,

- a) göra grundutbildning obligatorisk och kostnadsfritt tillgängliga för alla;
- b) uppmuntra utvecklingen av olika former av undervisning som följer efter grundutbildningen, innefattande såväl allmän ut-

bildning som yrkesutbildning, göra dessa tillgängliga och åtkomliga för varje barn samt vidta lämpliga åtgärder såsom införande av kostnadsfri utbildning och ekonomiskt stöd vid behov;

c) göra högre utbildning tillgänglig för alla på grundval av förmåga genom varje lämpligt medel;

d) göra studierådgivning och yrkesorientering tillgänglig och åtkomlig för alla barn;

e) vidta åtgärder för att uppmuntra regelbunden närvaro i skolan och minska antalet studieavbrott.

2. Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att disciplinen i skolan upprättshålls på ett sätt som är förenligt med barnets mänskliga värdighet och i överensstämmelse med denna konvention.

3. Konventionsstaterna skall främja och uppmuntra internationellt samarbete i utbildningsfrågor, särskilt i syfte att bidra till

att avskaffa okunnighet och analfabetism i hela världen och för att underlätta tillgång till vetenskaplig och teknisk kunskap och moderna undervisningsmetoder. Särskild hänsyn skall härvid tas till utvecklingsländernas behov.

Artikel 29

I. Konventionsstaterna är överens om att barnets utbildning skall syfta till att

- a) utveckla barnets fulla möjligheter i fråga om personlighet, anlag och fysisk och psykisk förmåga;
- b) utveckla respekt för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna samt för de principer som uppställts i Förenta nationernas stadga;
- c) utveckla respekt för barnets föräldrar, för barnets egen kulturella identitet, eget språk och egna värden, för vistelselandets och för ursprungslandets nationella värden och för

kulturer som skiljer sig från barnets egen;

d) förbereda barnet för ett ansvarsfullt liv i ett fritt samhälle i en anda av förståelse, fred, tolerans, jämlikhet mellan könen och vänskap mellan alla folk, etniska, nationella och religiösa grupper och personer som tillhör urbefolkningar;

e) utveckla respekt för naturmiljön

2. Ingenting i denna artikel eller i artikel 28 får tolkas så att det medför inskränkning i den enskildes och organisationers rätt att inrätta och driva utbildningsanstalter, dock alltid under förutsättning att de i punkt 1 i denna artikel uppställda principerna iakttas och att kraven uppfylls på att undervisningen vid dessa anstalter skall stå i överensstämmelse med vad som från statens sida angivits som minimistandard.

Artikel 30

I de stater där det finns etniska, religiösa el-

ler språkliga minoriteter eller personer som tillhör en urbefolkning skall ett barn som tillhör en sådan minoritet eller urbefolkning inte förvägras rätten att tillsammans med andra medlemmar av sin grupp ha sitt eget kulturliv, att bekänna sig till och utöva sin egen religion eller att använda sitt eget språk.

Artikel 31

1. Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder samt rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet.

2. Konventionsstaterna skall respektera och främja barnets rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet och skall uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter för kulturell och konstnärlig verksamhet samt för rekreations- och fritidsverksamhet.

Artikel 32

1. Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till skydd mot ekonomiskt utnyttjande och mot att utföra arbete som kan vara skadligt eller hindra barnets utbildning eller äventyra barnets hälsa eller fysiska, psykiska, andliga, moraliska eller sociala utveckling.

2. Konventionsstaterna skall vidta lagstiftningsadministrativa och sociala åtgärder samt åtgärder i upplysningssyfte för att säkerställa genomförandet av denna artikel. För detta ändamål och med beaktande av tillämpliga bestämmelser i andra internationella instrument skall konventionsstaterna särskilt

a) fastställa en miniålder eller miniåldrar som minderåriga skall ha uppnått för tillträde till arbete;

b) föreskriva en lämplig reglering av arbetstid och arbetsvillkor;

c) föreskriva lämpliga straff eller andra påföljder i syfte att säkerställa ett effektivt genomförande av denna artikel.

Artikel 33

Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder, innefattande lagstiftningsåtgärder, administrativa och sociala åtgärder i upplysningssyfte, för att skydda barn från olaglig användning av narkotika och psykotropa ämnen såsom dessa definieras i tillämpliga internationella fördrag och för att förhindra att barn utnyttjas i den olagliga framställningen av och handeln med sådana ämnen.

Artikel 34

Konventionsstaterna åtar sig att skydda barnet mot alla former av sexuellt utnyttjande och sexuella övergrepp. För detta ändamål skall konventionsstaterna särskilt vidta alla

lämpliga nationella, bilaterala och multilaterala åtgärder för att förhindra

- a) att ett barn förmås eller tvingas att delta i en olaglig sexuell handling;
- b) att barn utnyttjas för prostitution eller annan olaglig sexuell verksamhet;
- c) att barn utnyttjas i pornografiska föreställningar och i pornografiskt material.

Artikel 35

Konventionsstaterna skall vidta lämpliga nationella, bilaterala och multilaterala åtgärder för att förhindra bortförande och försäljning av eller handel med barn för varje ändamål och i varje form.

Artikel 36

Konventionsstaterna skall skydda barnet mot alla andra former av utnyttjande som kan skada barnet i något avseende.

Artikel 37

Konventionsstaterna skall säkerställa att

a) inget barn får utsättas för tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Varken dödsstraff eller livstids fängelse utan möjlighet till frigivning får ådömas brott som begåtts av personer under 18 års ålder;

b) inget barn får olagligt eller godtyckligt berövas sin frihet. Gripande, anhållande, häktning, fängslande eller andra former av frihetsberövande av ett barn skall ske i enlighet med lag och får endast användas som en sista utväg och för kortast lämpliga tid;

c) varje frihetsberövat barn skall behandlas humant och med respekt för människans inneboende värdighet och på ett sätt som beaktar behoven hos personer i dess ålder. Särskilt skall varje frihetsberövat barn hållas åtskilt från vuxna, om det inte anses vara till barnets bästa att inte göra detta och

skall, utom i undantagsfall, ha rätt att hålla kontakt med sin familj genom brevväxling och besök;

d) varje frihetsberövat barn skall ha rätt att snarast få tillgång till såväl juridiskt biträde och annan lämplig hjälp som rätt att få lagligheten i sitt frihetsberövande prövad av en domstol eller annan behörig, oberoende och opartisk myndighet samt rätt till ett snabbt beslut i saken.

Artikel 38

1. Konventionsstaterna åtar sig att respektera och säkerställa respekt för regler i internationell humanitär rätt som är tillämpliga på dem i väpnade konflikter och som är relevanta för barnet.

2. Konventionsstaterna skall vidta alla tänkbara åtgärder för att säkerställa att personer som inte uppnått 15 års ålder inte deltar direkt i fientligheter.

3. Konventionsstaterna skall avstå från att rekrytera en person som inte har uppnått 15 års ålder till sina väpnade styrkor. Då rekrytering sker bland personer som fyllt 15 men inte 18 år, skall konventionsstaterna sträva efter att i första hand rekrytera dem som är äldst.

4. Konventionsstaterna skall i enlighet med sina åtgärden enligt internationell humanitär rätt att skydda civilbefolkningen i väpnade konflikter vidta alla tänkbara åtgärder för att säkerställa skydd och vård av barn som berörs av en väpnad konflikt.

Artikel 39

Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att främja fysisk och psykisk rehabilitering samt social återanpassning av ett barn som utsatts för någon form av vanvård, utnyttjande eller övergrepp; tortyr eller någon annan form av grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraff-

ning; eller väpnade konflikter. Sådan rehabilitering och sådan återanpassning skall äga rum i en miljö som befrämjar barnets hälsa, självrespekt och värdighet.

Artikel 40

1. Konventionsstaterna erkänner rätten för varje barn som misstänks eller åtalas för eller befunnits skyldigt att ha begått brott att behandlas på ett sätt som främjar barnets känsla för värdighet och värde, som stärker barnets respekt för andras mänskliga rättigheter och grundläggande friheter och som tar hänsyn till barnets ålder och önskvärdheten att främja att barnet återanpassas och tar på sig en konstruktiv roll i samhället.

2. För detta ändamål och med beaktande av tillämpliga bestämmelser i internationella instrument skall konventionsstaterna särskilt säkerställa att,

a) inget barn skall misstänkas för eller åtalas för eller befinnas skyldigt att ha begått brott på grund av en handling eller underlåtenhet som inte var förbjuden enligt nationell eller internationell rätt vid den tidpunkt då den begicks;

b) varje barn som misstänks eller åtalas för att ha begått brott skall ha åtminstone följande garantier:

- I) att betraktas som oskyldigt innan barnets skuld blivit lagligen fastställd;
- II) att snarast och direkt underrättas om anklagelserna mot sig och, om lämpligt, genom sina föräldrar eller vårdnadshavare och att få juridiskt biträde eller annan lämplig hjälp vid förberedelse och framläggande av sitt försvar;
- III) att få saken avgjord utan dröjsmål av en behörig, oberoende och opartisk myndighet eller rättskipande organ i en opartisk förhandling enligt lag och i

närvaro av juridiskt eller annat lämpligt biträde och, såvida det inte anses strida mot barnets bästa, särskilt med beaktande av barnets ålder eller situation, barnets föräldrar eller vårdnadshavare;

- IV) att inte tvingas att avge vittnesmål eller erkänna sig skyldig; att förhöra eller låta förhöra vittnen som åberopas mot barnet samt att på lika villkor för egen räkning få vittnen inkallade och förhörda;
- V) att, om barnet anses ha begått brott, få detta beslut och beslut om åtgärder till följd därav omprövade av en högre behörig, oberoende och opartisk myndighet eller rättskipande organ enligt lag;
- VI) att utan kostnad få hjälp av tolk, om barnet inte kan förstå eller tala det språk som används;

VII) att få sitt privatliv till fullo respekterat under alla stadier i förfarandet.

3. Konventionsstaterna skall söka främja införandet av lagar och förfaranden samt upprättandet av myndigheter och institutioner som är speciellt anpassade för barn som misstänks eller åtalas för eller befinnas skyldiga att ha begått brott och skall särskilt,

a) fastställa en lägsta straffbarhetsålder;
b) vidta åtgärder, då så är lämpligt och önskvärt, för behandling av barn under denna ålder utan att använda domstolsförfarande, under förutsättning att mänskliga rättigheter och rättsligt skydd till fullo respekteras.

4. Olika åtgärder som t ex vård, ledning och föreskrifter om till sin rådgivning, övervakning, vård i fosterhem, program för allmän utbildning och yrkesutbildning och andra alternativ till anstaltsvård skall finnas tillgängliga för att säkerställa att barn behand-

las på ett sätt som är lämpligt för deras välfärd och är rimligt både med hänsyn till deras personliga förhållanden och till brottet.

Artikel 41

Ingenting i denna konvention skall inverka på bestämmelser som går längre vad gäller att förverkliga barnets rättigheter och som kan finnas i

- a) en konventionsstats lagstiftning; eller
- b) för den staten gällande internationell rätt.

DEL II

Artikel 42

Konventionsstaterna åtar sig att genom lämpliga och aktiva åtgärder göra konventionens bestämmelser och principer allmänt kända bland såväl vuxna som barn.

Artikel 43

1. För att granska de framsteg som gjorts av konventionsstaterna i fråga om förverkligandet av skyldigheter enligt denna konvention skall en kommitté för barnets rättigheter upprättas, vilken skall utföra de uppgifter som föreskrivs i det följande.
2. Kommittén skall vara sammansatt av tio experter med högt moraliskt anseende och erkänd sakkunskap på det område som denna konvention omfattar.
3. Kommitténs medlemmar skall väljas av konventionsstaterna bland deras medbor-

gare och skall tjänstgöra i sin personliga egenskap, varvid avseende skall fästas vid en rättvis geografisk fördelning och de viktigaste rättssystemen.

4. Det första valet till kommittén skall hållas senast sex månader efter dagen för denna konventions ikraftträdande och därefter vart annat år. Senast fyra månader före dagen för varje val skall Förenta nationernas generalsekreterare skriftligen uppmana konventionsstaterna att inom två månader inkomma med sina förslag. Generalsekretären skall sedan upprätta och till konventionsstaterna överlämna en förteckning i alfabetisk ordning över samtliga föreslagna personer och ange vilka konventionsstater som föreslagit dem.

5. Val skall hållas vid möten med konventionsstaterna, som sammankallats av Förenta nationernas generalsekreterare, i Förenta nationernas högkvarter. Vid dessa möten, som är beslutsmässiga när två tred-

jedelar av konventionsstaterna är närvarande, skall de kandidater inväljas i kommittén som uppnår det högsta antalet röster och absolut majoritet av de närvarande och röstande konventionsstaternas röster.

6. Kommitténs medlemmar skall väljas för en tid av fyra år. De kan återväljas, om de föreslagits till återval. För fem av de medlemmar som utsetts vid det första valet skall mandattiden utlöpa efter två år. Omedelbart efter det första valet skall namnen på dessa fem medlemmar utses genom lottdragning av ordföranden vid mötet.

7. Om en kommittémedlem avlider eller avsäger sig sitt uppdrag eller förklarar att han eller hon av någon annan anledning inte längre kan fullgöra sitt uppdrag inom kommittén, skall den konventionsstat som föreslog medlemmen, med förbehåll för kommitténs godkännande, utse en annan expert bland sina medborgare, som skall inneha uppdraget under återstoden av mandattiden.

8. Kommittén skall själv fastställa sin arbetsordning.
9. Kommittén skall välja sitt presidium för en tvåårsperiod.
10. Kommitténs möten skall vanligtvis hållas i Förenta nationernas högkvarter eller på annan lämplig plats, som kommittén bestämmer. Kommittén skall i regel sammanträda varje år. Kommittémötenas längd skall bestämmas och om det är nödvändigt, omprövas vid möte med konventionsstaterna, med förbehåll för generalförsamlingens godkännande.
11. Förenta nationernas generalsekreterare skall tillhandahålla erforderlig personal och övriga resurser för att möjliggöra för kommittén att effektivt utföra sitt uppdrag enligt denna konvention.
12. Medlemmarna av den enligt denna konvention upprättade kommittén skall med godkännande av generalförsamlingen erhålla ersättning från Förenta nationerna

på sådana villkor som generalförsamlingen beslutar.

Artikel 44

1. Konventionsstaterna åtar sig att genom Förenta nationernas generalsekreterare avge rapporter till kommittén om de åtgärder som de vidtagit för att genomföra de rättigheter som erkänns i denna konvention och de framsteg som gjorts i fråga om åtnjutandet av dessa rättigheter:

- a) inom två år efter konventionens ikraftträdande för den berörda staten,
- b) därefter vart femte år.

2. Rapporter enligt denna artikel skall ange eventuella förhållanden och svårigheter som påverkar i vilken utsträckning åtagandena enligt denna konvention har uppfyllts. Rapporterna skall även innehålla tillräcklig information för att ge kommittén en god uppfattning om genomförandet av konven-

tionens bestämmelser i det berörda landet.

3. En konventionsstat som har tillställt kommittén en utförlig första rapport behöver inte i sina följande rapporter, som avges enligt punkt 1 (b) i denna konvention, upprepa tidigare lämnad grundläggande information.

4. Kommittén kan begära ytterligare information från konventionsstaterna om genomförandet av konventionens bestämmelser.

5. Kommittén skall vartannat år genom ekonomiska och sociala rådet tillställa generalförsamlingen rapporter om sin verksamhet.

6. Konventionsstaterna skall göra sina rapporter allmänt tillgängliga för allmänheten i sina respektive länder.

Artikel 45

För att främja ett effektivt genomförande av konventionens bestämmelser och interna-

tionellt samarbete på det område som konventionen avser gäller följande:

a) Fackorganen, FN:s barnfond och andra FN-organ skall ha rätt att vara representerade vid granskningen av genomförandet av sådana bestämmelser i denna konvention som faller inom ramen för deras mandat. Kommittén kan inbjuda kompetenta organ och organisationer, som den finner lämpligt, att komma med expertråd angående genomförandet av konventionen på områden som faller inom ramen för deras respektive verksamhetsområden. Kommittén kan inbjuda fackorganen, FN:s barnfond och andra FN-organ att inlämna rapporter om konventionens tillämpning inom området som faller inom ramen för deras verksamhet;

b) kommittén skall, såsom den finner lämpligt, till fackorganen, FN:s barnfond och andra kompetenta organ och organisationer överlämna rapporter från konventionsstaterna som innehåller en begäran om eller

anger behov av teknisk rådgivning eller tekniskt bistånd jämte kommitténs synpunkter och eventuella förslag beträffande sådan begäran eller sådant behov;

c) Kommittén kan rekommendera generalförsamlingen att framställa en begäran till generalsekreteraren om att för kommitténs räkning företa studier angående särskilda frågor som rör barnets rättigheter;

d) Kommittén kan avge förslag och allmänna rekommendationer på grundval av den information som erhållits enligt artiklarna 44 och 45 i denna konvention. Sådana förslag och allmänna rekommendationer skall tillställas varje konventionsstat som berörs samt rapporteras till generalförsamlingen tillsammans med eventuella kommentarer från konventionsstaterna.

DEL III

Artikel 46

Denna konvention skall vara öppen för undertecknande av alla stater.

Artikel 47

Denna konvention skall ratificeras. Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare.

Artikel 48

Denna konvention skall förbli öppen för anslutning av vilken stat som helst. Anslutningsinstrumenten skall deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare.

Artikel 49

1. Denna konvention träder i kraft den tret-

tionde dagen efter dagen för deponeringen av det tjugonde ratifikations- eller anslutningsinstrumentet hos Förenta nationernas generalsekreterare.

2. I förhållande till varje stat som ratificerar eller ansluter sig till konventionen efter deponeringen av det tjugonde ratifikations- eller anslutningsinstrumentet träder konventionen i kraft den trettionde dagen efter det att en sådan stat deponerat sitt ratifikations- eller anslutningsinstrument.

Artikel 50

1. En konventionsstat kan föreslå en ändring av konventionen och överlämna förslaget till Förenta nationernas generalsekreterare. Generalsekreteraren skall sedan översända ändringsförslaget till konventionsstaterna med en begäran om att dessa anger om de tillstyrker att en konferens med konventionsstaterna sammankallas för att be-

handla och rösta om förslagen. Om minst en tredjedel av staterna inom fyra månader efter förslaget översändande tillstyrker en sådan konferens, skall generalsekreteraren sammankalla konferensen i Förenta nationernas regi. Ändringsförslag som antagits av en majoritet av de vid konferensen närvarande och röstande konventionsstaterna skall underställas generalförsamlingen för godkännande.

2. En ändring som antagits enligt punkt (1) i denna artikel träder i kraft när den har godkänts av Förenta nationernas generalförsamling och antagits av konventionsstaterna med två tredjedels majoritet.

3. När en ändring träder i kraft skall den vara bindande för de konventionsstater som har antagit den, medan övriga konventionsstater fortfarande är bundna av bestämmelserna i denna konvention och eventuella tidigare ändringar, som de antagit.

Artikel 51

1. Förenta nationernas generalsekreterare skall motta och till alla stater sända texten till reservationer som staterna gjort vid ratifikationen eller anslutningen.
2. En reservation som strider mot denna konventions ändamål och syfte skall inte tillåtas.
3. Reservationer kan återtas vid vilken tidpunkt som helst genom notifikation till Förenta nationernas generalsekreterare, som därefter skall underrätta alla stater. Notifikationen skall gälla från den dag då den mottogs av generalsekreteraren.

Artikel 52

En konventionsstat kan säga upp denna konvention genom skriftlig notifikation till Förenta nationernas generalsekreterare. Uppsägningen träder i kraft ett år efter den

dag då notifikationen mottogs av generalsekreteraren.

Artikel 53

Förenta nationernas generalsekreterare utses till depositarie för denna konvention.

Artikel 54

Originalet till denna konvention, vars arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter har lika giltighet, skall deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare. Till bekräftelse härav har undertecknade ombud, därtill vederbörligen befullmäktigade av sina respektive regeringar, undertecknat denna konvention.

Fakultativt protokoll

Om indragning av barn
i väpnade konflikter

De stater som är parter i detta protokoll,
som uppmuntras av det överväldigande stödet för konventionen om barnets rättigheter,
som visar på det omfattande engagemang som finns att sträva efter att främja och skydda barnets rättigheter,
som ånyo bekräftar att barnens rättigheter kräver särskilt skydd och påkallar fortsatt förbättring av barnens ställning utan åtskillnad samt utveckling och utbildning under fredliga och trygga förhållanden,
som oroas av den skadliga och omfattande inverkan av väpnade konflikter på barn och av de långsiktiga konsekvenser detta har för varaktig fred, säkerhet och utveckling,
som fördömer att barn görs till måltavla i väpnade konflikter och direkta angrepp på mål som är skyddade enligt internationell rätt, inbegripet platser där barn normalt vistas i stor utsträckning, såsom skolor och sjukhus,

som konstaterar att Romstadgan för internationella brottsmålsdomstolen har antagits, och i synnerhet att rekrytering och värvning av barn under 15 års ålder eller användning av dem för aktivt deltagande i fientligheter har inbegripits i stadgan som en krigsförbrytelse i både internationella och nationella väpnade konflikter,

som därför anser att det, för att ytterligare stärka genomförandet av de rättigheter som har erkänts i konventionen om barnets rättigheter, finns ett behov av ett ökat skydd av barn från att bli indragna i väpnade konflikter,

som noterar att det i artikel 1 i konventionen om barnets rättigheter anges att med barn avses i den konventionen varje människa under 18 år, om inte myndighet uppnås tidigare enligt den lag som gäller för barnet,

som är övertygade om att ett fakultativt protokoll till konventionen, som höjer

åldern för möjlighet att rekrytera personer till väpnade styrkor och deras deltagande i fientligheter, kommer att bidra effektivt till genomförandet av principen att barnets bästa skall komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn,

som noterar att den tjugosjätte internationella konferensen med Röda Korset och Röda Halvmånen i december 1995 bland annat rekommenderade att parter i konflikter skall vidta alla möjliga åtgärder för att säkerställa att barn under 18 års ålder inte deltar i fientligheter,

som även välkomnar det enhälliga antagandet i juni 1999 av Internationella arbetsorganisationens konvention nr 182 om förbud mot och omedelbara insatser för att avskaffa de värsta formerna av barnarbete, i vilken bland annat tvångsrekrytering eller obligatorisk rekrytering av barn till väpnade konflikter förbjuds,

som på största allvar fördömer rekrytering, utbildning och användning inom och över nationsgränser, av barn i stridigheter av väpnade grupper som inte tillhör en stats väpnade styrkor och som erkänner ansvaret hos dem som rekryterar, utbildar och använder barn för detta ändamål,

som erinrar om skyldigheten för varje part i en väpnad konflikt att följa bestämmelserna i internationell humanitär rätt,

som betonar att detta protokoll inte påverkar tillämpningen av de syften och principer som uttrycks i Förenta Nationernas stadga, inbegripet artikel 51, och de normer i humanitär rätt som berörs,

som beaktar att fredliga och trygga förhållanden baserade på full respekt för de syften och principer som uttrycks i Förenta Nationernas stadga samt på iakttagande av tillämpliga instrument för de mänskliga rättigheter är oumbärliga för ett fullständigt

skydd av barnen, i synnerhet under väpnade konflikter och ockupation av främmande makt,

som erkänner de speciella behoven hos barn som på grund av sin ekonomiska eller sociala ställning eller sitt kön är särskilt utsatta för rekrytering eller användning i fientligheter i strid med detta protokoll,

som även är uppmärksamma på behovet av att beakta de ekonomiska, sociala och politiska grundorsakerna till att barn blir indragna i väpnade konflikter,

som är övertygade om behovet av att stärka det internationella samarbetet enligt detta protokoll samt av fysisk och psykosocial rehabilitering och social återanpassning av barn som är offer för väpnad konflikt,

som uppmuntrar medverkan av samhället, i synnerhet av barn och barnoffer, i informationsspridning och utbildningsprogram som rör genomförandet av detta protokoll,

har kommit överens om följande:

Artikel 1

Konventionsstaterna skall vidta alla möjliga åtgärder för att säkerställa att medlemmar av deras väpnade styrkor som inte uppnått 18 års ålder inte deltar direkt i fientligheter.

Artikel 2

Konventionsstaterna skall säkerställa att personer som inte har uppnått 18 års ålder inte blir föremål för obligatorisk rekrytering till deras väpnade styrkor.

Artikel 3

1. Konventionsstaterna skall höja minimi åldern för frivillig rekrytering av personer till deras nationella väpnade styrkor från den ålder som anges i artikel 38.3 i konventionen om barnets rättigheter, med

beaktande av principerna i den artikeln och med erkännande av att personer under 18 år enligt den konventionen har rätt till särskilt skydd.

2. Varje konventionsstat skall vid ratificering av eller anslutning till detta protokoll deponera en bindande förklaring där det anges vid vilken minimiålder den kommer att tillåta frivillig rekrytering till sina nationella väpnade styrkor och en beskrivning av de säkerhetsåtgärder den har vidtagit för att säkerställa att sådan rekrytering inte sker med tvång eller våld.

3. Konventionsstater som tillåter frivillig rekrytering av personer under 18 års ålder till sina nationella väpnade styrkor skall upprätthålla säkerhetsåtgärder för att åtminstone säkerställa att

- a) sådan rekrytering verkligen är frivillig,
- b) sådan rekrytering sker med informerat samtycke av den berörda personens föräldrar eller vårdnadshavare,

c) sådana personer får fullständig information om de arbetsuppgifter som en sådan militärtjänst innebär

d) sådana personer företer ett tillförlitligt åldersbevis innan de godtas för nationell militärtjänst.

4. Varje konventionsstat får när som helst förstärka sin förklaring genom en notifikation ställd till Förenta nationernas generalsekreterare, som skall underrätta samtliga konventionsstater. En sådan notifikation skall gälla från den dag då generalsekretären mottog den.

5. Kravet i punkt 1 att höja åldern gäller inte skolor som drivs eller kontrolleras av konventionsstaternas väpnade styrkor, i överensstämmelse med artiklarna 28 och 29 i konventionen om barnets rättigheter.

Artikel 4

1. Väpnade grupper som inte tillhör en stats

väpnade styrkor bör inte under några omständigheter rekrytera eller använda personer under 18 års ålder i fientligheter.

2. Konventionsstaterna skall vidta alla tänkbara åtgärder för att förhindra sådan rekrytering och användning, inbegripet antagande av de rättsliga bestämmelser som är nödvändiga för att förbjuda och kriminalisera sådan verksamhet.

3. Tillämpningen av denna artikel enligt detta protokoll skall inte påverka någon parts rättsliga status i en väpnad konflikt.

Artikel 5

Ingenting i detta protokoll skall tolkas så att det undanröjer bestämmelser i en konventionsstats lag eller i internationella instrument och internationell humanitär rätt som går längre när det gäller att förverkliga barnets rättigheter.

Artikel 6

1. Varje konventionsstat skall vidta alla nödvändiga rättsliga, administrativa och andra åtgärder som krävs för att säkerställa att bestämmelserna i detta protokoll genomförs och tillämpas effektivt inom dess jurisdiktion.

2. Konventionsstaterna åtar sig att genom lämpliga åtgärder göra protokollets principer och bestämmelser allmänt kända bland såväl vuxna som barn.

3. Konventionsstaterna skall vidta alla möjliga åtgärder för att säkerställa att personer inom deras rättsskipningsområde som rekryteras eller används i fientligheter i strid med detta protokoll hemförlovas eller på annat sätt frigörs från tjänst. Konventionsstaterna skall om nödvändigt ge dessa personer allt tillbörligt bistånd för deras fysiska och psykiska rehabilitering och återanpassning i samhället.

Artikel 7

1. Konventionsstaterna skall samarbeta om genomförandet av detta protokoll, inbegripet förhindrande av varje verksamhet som strider mot protokollet och om rehabilitering och återanpassning i samhället av personer som är offer för handlingar i strid med detta protokoll, bland annat genom tekniskt samarbete och ekonomiskt bistånd. Sådant bistånd och samarbete kommer att ske i samråd mellan berörda konventionsstater och relevanta internationella organisationer.

2. De konventionsstater som har möjligheter därtill skall lämna sådant bistånd genom befintliga multilaterala, bilaterala eller andra program, eller, bland annat, genom en frivillig fond som upprättas i enlighet med generalförsamlingens regler.

Artikel 8

1. Varje konventionsstat skall inom två år efter protokollets ikraftträdande för den staten tillstålla kommittén för barnets rättigheter en rapport med utförlig information om de åtgärder den vidtagit för att genomföra bestämmelserna i protokollet, inbegripet de åtgärder som vidtagits för att genomföra bestämmelserna om deltagande och rekrytering.

2. Efter avgivandet av den utförliga rapporten skall varje konventionsstat i de rapporter den avger till kommittén för barnets rättigheter i enlighet med artikel 44 i konventionen lämna all ytterligare information om genomförandet av protokollets bestämmelser. Andra konventionsstater skall avge rapport vart femte år.

3. Kommittén för barnets rättigheter kan begära ytterligare information från konventionsstaterna om genomförandet av be-

stämmelserna i detta protokoll.

Artikel 9

1. Detta protokoll är öppet för under-tecknande av varje stat som är part i kon-ventionen eller som har undertecknat den.
2. Detta protokoll skall ratificeras eller vara öppet för anslutning av vilken stat som helst. Ratifikations- eller anslutningsinstrument skall deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare.
3. Förenta nationernas generalsekreterare skall, i sin egenskap av depositarie för kon-ventionen och protokollet, informera alla konventionsstater och alla stater som har undertecknat konventionen om varje inst-strument om förklaring i enlighet med arti-kel 3.

Artikel 10

1. Detta protokoll träder i kraft tre månader från den dag då det tionde ratifikations- eller anslutningsinstrumentet deponerades.
2. För varje stat som ratificerar detta protokoll eller ansluter sig till det efter dess ikraftträdande träder detta protokoll i kraft en månad från den dag då dess eget ratifikations- eller anslutningsinstrument deponerades.

Artikel 11

1. En konventionsstat kan när som helst säga upp detta protokoll genom skriftlig notifikation till Förenta nationernas generalsekreterare, som därefter skall underätta de andra konventionsstaterna och alla stater som har undertecknat konventionen. Uppsägningen träder i kraft ett år från den dag då generalsekreteraren mottog

notifikationen. Om den uppsägande konventionsstaten vid utgången av det året är indragen i väpnad konflikt, träder emellertid uppsägningen inte i kraft förrän den väpnade konflikten har upphört.

2. En sådan uppsägning innebär inte att konventionsstaten befrias från sina åtaganden enligt detta protokoll med avseende på någon handling som inträffar före den dag då uppsägningen träder i kraft. Inte heller skall en sådan uppsägning på något sätt påverka den fortsatta behandlingen av ett ärende som redan behandlas av kommittén för barnets rättigheter före den dag då uppsägningen träder i kraft.

Artikel 12

1. En konventionsstat kan föreslå en ändring och överlämna förslaget till Förenta nationernas generalsekreterare. Generalsekreteraren skall sedan översända änd-

ringsförslaget till konventionsstaterna med en begäran om att dessa anger om de tillstyrker att en konferens med konventionsstaterna sammankallas för att behandla och rösta om förslagen. Om minst en tredjedel av staterna inom fyra månader efter förslagets översändande tillstyrker en sådan konferens, skall generalsekreteraren sammankalla konferensen i Förenta nationernas regi. Ändringsförslag som antagits av en majoritet av de vid konferensen närvarande och röstande konventionsstaterna skall underställas Förenta nationernas generalförsamling för godkännande.

2. En ändring som antagits enligt punkt 1 i denna artikel träder i kraft när den har godkänts av Förenta nationernas generalförsamling och antagits av konventionsstaterna med två tredjedels majoritet.

3. När en ändring träder i kraft skall den vara bindande för de konventionsstater som har antagit den, medan övriga konven-

tionsstater fortfarande är bundna av bestämmelserna i detta protokoll och eventuella tidigare ändringar, som de antagit.

Artikel 13

1. Detta protokoll, där de arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texterna är lika giltiga, skall deponeras i Förenta nationernas arkiv.

2. Förenta nationernas generalsekreterare skall översända bestyrkta kopior av detta protokoll till alla konventionsstater och alla stater som har undertecknat konventionen.

Fakultativt protokoll

Försäljning av barn,
barnprostitution och
barnpornografi

De stater som är parter i detta protokoll,

som anser att det för att uppnå syftena med konventionen om barnets rättigheter och genomförandet av bestämmelserna i denna, särskilt artiklarna 1, 11, 21, 32, 33, 34, 35 och 36, skulle vara lämpligt att utöka de åtgärder som konventionsstaterna bör vidta för att garantera att barn skyddas från försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi,

som även anser att konventionen om barnets rättigheter erkänner barnets rätt att skyddas från att bli ekonomiskt utnyttjat och från något arbete som sannolikt kan vara riskfyllt eller hindra barnets utbildning, eller vara skadligt för barnets hälsa eller fysiska, psykiska, andliga, moraliska eller sociala utveckling,

som är allvarligt oroad av den omfattande och ökande internationella handeln med barn i syfte att sälja barn, bedriva barnprostitution och barnpornografi,

som är djupt oroad av den utbredda och fortsatta sexturismen, som barn är särskilt sårbara för, eftersom den direkt främjar försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi,

som erkänner att ett antal särskilt utsatta grupper, inbegripet flickor, löper större risk att bli sexuellt utnyttjade och att flickor utgör en oproportionerligt stor andel av de sexuellt utnyttjade,

som oroas av den ökade tillgången på barnpornografi på Internet och i annan teknik under utveckling och som erinrar om den internationella konferensen om bekämpning av barnpornografi på Internet, som hölls i Wien 1999, i synnerhet dess slutsatser, där det krävs en världsom-

spännande kriminalisering av produktion, distribution, export, överföring, import, avsiktligt innehav och annonsering av barnpornografi, och som betonar vikten av närmare samarbete och partnerskap mellan regeringarna och Internetindustrin,

som tror att avskaffandet av försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi kommer att underlättas genom att en helhetssyn antas, som tar hänsyn till de bidragande faktorerna, inbegripet underutveckling, fattigdom, ekonomiska skillnader, orättvisa socioekonomiska strukturer dysfunktionella familjer, brist på utbildning, migration från land till stad, könsdiskriminering, oansvarigt sexuellt beteende av vuxna, skadliga sedvänjor, väpnade konflikter och handel med barn,

som även tror att ansträngningar att höja allmänhetens medvetenhet behövs för att minska efterfrågan på försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi och

som dessutom tror på vikten av att stärka det globala partnerskapet mellan alla aktörer och av att förbättra brottsbekämpningen på nationell nivå,

som noterar bestämmelserna i internationellrättsliga instrument som är relevanta när det gäller skydd av barn, inbegripet Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete avseende internationella adoptioner, Haagkonventionen om de civila aspekterna på internationella bortföranden av barn, Haagkonventionen om behörighet, tillämplig lag, erkännande, verkställighet och samarbete i frågor om föräldraansvar och åtgärder till skydd för barn samt Internationella arbetsorganisationens (ILO) konvention nr 182 om de värsta formerna av barnarbete

som uppmuntras av det överväldigande stödet för konventionen om barnets rättigheter, som visar på det omfattande engagemang som finns för att främja och skydda

barnets rättigheter,

som erkänner vikten av att genomföra bestämmelserna i handlingsprogrammet för förhindrande av försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi samt i den deklARATION och den handlingsplan som antogs vid världskongressen mot kommersiell sexuell exploatering av barn som hölls i Stockholm den 27-31 augusti 1996, liksom i andra relevanta beslut och rekommendationer av berörda internationella organ,

som tar vederbörlig hänsyn till vikten av varje folks traditioner och kulturella värderingar när det gäller barnets skydd och harmoniska utveckling,

har kommit överens om följande:

Artikel 1

Konventionsstaterna ska förbjuda försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi enligt bestämmelserna i detta protokoll.

Artikel 2

I detta protokoll avses med

- a) försäljning av barn: varje handling eller transaktion genom vilken ett barn överförs av en person eller grupp av personer till annan mot betalning eller någon annan form av ersättning,
- b) barnprostitution: användning av ett barn i sexuella handlingar mot betalning eller någon annan form av ersättning,
- c) barnpornografi: framställning, av vilket som helst slag, av ett barn som deltar i verkliga eller simulerade oförblommerade

sexuella handlingar eller varje framställning av ett barns könsorgan för huvudsakligen sexuella syften.

Artikel 3

I. Varje konventionsstat ska säkerställa att åtminstone följande handlingar och verksamheter omfattas helt av dess straffrättsliga lagstiftning, oavsett om brotten begås inom ett land eller är gränsöverskridande och oavsett om de begås på individuell basis eller i organiserad form:

a) När det gäller försäljning av barn enligt artikel 2

- I) att bjuda ut, leverera eller ta emot ett barn, på vilket sätt det än sker, i syfte att
 - a. barnet ska utnyttjas sexuellt,
 - b. att barnets organ ska överlåtas i vinstsyfte,
 - c. att barnet ska sättas i tvångsarbete,

II) att som mellanhand otillbörligt framkalla samtycke till adoption av ett barn i strid med tillämpliga internationella rättsliga instrument om adoption.

b) Att bjuda ut, ta emot, skaffa fram eller tillhandahålla ett barn för barnprostitution enligt artikel 2.

c) Att producera, distribuera, sprida, importera, exportera, bjuda ut eller sälja eller att för sådant syfte, inneha barnpornografi enligt definitionen i artikel 2.

2. Med förbehåll för bestämmelserna i den nationella lagstiftningen i en konventionsstat ska detsamma gälla försök att begå samt medhjälp och annan medverkan till någon av de nämnda handlingarna.

3. Varje konventionsstat ska belägga sådana brott med lämpliga straff som beaktar deras allvarliga beskaffenhet.

4. Med förbehåll för bestämmelserna i dess nationella lagstiftning ska varje kon-

ventionsstat vidta åtgärder för att, när det är lämpligt, fastställa juridiska personers ansvar för brott som anges i punkt 1 i denna artikel. Beroende på konventionsstatens nationella rättsliga principer, kan ett sådant ansvar för juridiska personer vara straffrättsligt, civilrättsligt eller administrativt.

5. Konventionsstaterna ska vidta alla lämpliga rättsliga och administrativa åtgärder för att säkerställa att alla personer som är inblandade i adoptionen av ett barn handlar i överensstämmelse med tillämpliga internationella rättsliga instrument.

Artikel 4

1. Varje konventionsstat ska vidta sådana åtgärder som kan vara nödvändiga för att fastställa sin behörighet över de brott som anges i artikel 3.1 när brotten begås på dess territorium eller ombord på ett fartyg eller flygplan som är registrerat i den staten.

2. Varje konventionsstat får vidta sådana åtgärder som kan vara nödvändiga för att fastställa sin behörighet över de brott som anges i artikel 3.1 i följande fall:

- a) När den misstänkta gärningsmannen är medborgare i den staten eller en person som är stadigvarande bosatt på dess territorium.
- b) När offret är medborgare i den staten.

3. Varje konventionsstat ska även vidta sådana åtgärder som kan vara nödvändiga för att fastställa sin behörighet över de ovannämnda brotten när den misstänkta gärningsmannen vistas på dess territorium och den inte utlämnar honom eller henne till en annan konventionsstat av det skälet att brottet har begåtts av en av dess medborgare.

4. Detta protokoll utesluter inte någon straffrättslig behörighet som utövas i enlighet med nationell lagstiftning.

Artikel 5

1. De brott som anges i artikel 3.1 ska anses som utlämningsbara brott enligt varje befintligt utlämningsavtal mellan konventionsstater och brotten ska också anses som utlämningsbara brott enligt varje utlämningsavtal som senare ingås mellan sådana, i enlighet med de villkor som anges i dessa avtal.

2. Om en konventionsstat i vilken förekomsten av ett avtal är ett villkor för utlämning mottar en utlämningsframställning från en annan konventionsstat som den inte har något utlämningsavtal med, får den betrakta detta protokoll som rättslig grund för utlämning med avseende på sådana brott. Utlämning ska ske på de villkor som föreskrivs i den anmodade konventionsstatens lagstiftning.

3. Konventionsstater i vilka förekomsten av ett avtal inte är ett villkor för utlämning ska

sinsemellan erkänna sådana brott som utlämningsbara brott om inte annat följer av villkoren i den anmodade statens lagsiftning.

4. Sådana brott ska för utlämning mellan konventionsstater behandlas som om de hade begåtts inte bara på den plats där de inträffade utan även på territorierna i de stater av vilka det krävs att de ska fastställa sin behörighet i enlighet med artikel 4.

5. Om en utlämningsframställning görs med avseende på ett brott som beskrivs i artikel 3.1 och den anmodade konventionsstaten inte utlämnar eller kommer att utlämna på grundval av gärningsmannens nationalitet, ska den staten vidta lämpliga åtgärder för att överlämna ärendet till sina behöriga myndigheter för åtal.

Artikel 6

1. Konventionsstater ska ge varandra största

möjliga bistånd i samband med utredningar eller lagförings- eller utlämningsförfaranden med anledning av de brott som anges i artikel 3.1, inbegripet bistånd att skaffa fram de bevis de förfogar över och som krävs för förfarandet.

2. Konventionsstater ska full-göra sina skyldigheter enligt punkt 1 i denna artikel i överensstämmelse med de fördrag eller andra överenskommelser om ömsesidig rättslig hjälp som eventuellt finns mellan dem. Om det inte finns några sådana fördrag eller överenskommelser ska konventionsstater ge varandra bistånd i enlighet med sin nationella lagstiftning.

Artikel 7

Konventionsstaterna ska, om inte annat följer av bestämmelserna i deras nationella lagstiftning,

a) vidta åtgärder för att möjliggöra beslag

och förverkande, när det är lämpligt, av

- I) föremål, så som utrustning, tillgångar och andra hjälpmedel som använts för att begå eller underlätta brott enligt detta protokoll,
 - II) vinster som härrör från sådana brott,
- b) verkställa framställningar från en annan konventionsstat om beslagttagande eller förverkande av föremål eller vinster som avses i a, i och ii,
 - c) vidta åtgärder i syfte att tillfälligt eller slutgiltigt stänga lokaler som används till att begå sådana brott.

Artikel 8

1. Konventionsstaterna ska besluta om lämpliga åtgärder för att under alla stadier av det straffrättsliga förfarandet skydda de rättigheter och intressen de barn har som är offer för de verksamheter som är förbjudna enligt detta protokoll, särskilt genom att

- a) erkänna barnens sårbarhet och anpassa förfarandena till deras särskilda behov, inbegripet deras speciella behov som vittnen,
- b) informera barnen om deras rättigheter och deras roll i samt omfattningen, utvecklingen och den fortsatta handläggningen av förfarandena samt om avgörandet av deras fall,
- c) låta barnens synpunkter, behov och intressen framföras och beaktas i förfaranden där deras personliga intressen berörs, på ett sätt som är förenligt med den nationella lagstiftningens procedurregler,
- d) tillhandahålla lämpligt stöd till barnen under hela rättsprocessen,
- e) skydda, när det är lämpligt, barnens privatliv och identitet och vidta åtgärder i enlighet med nationell lagstiftning för att undvika otillbörlig spridning av information som skulle kunna leda till att barnen identifieras,
- f) ge barnen och deras familjer och vittnen

skydd mot hotelser och vedergällning i lämpliga fall,

g) undvika onödig försening i handläggningen av ärenden och verkställande av avgöranden som rör ersättning till barnen.

2. Konventionsstaterna ska säkerställa att osäkerhet i fråga om offrets verkliga ålder inte förhindrar inledande av brottsutredningar, inbegripet utredningar som syftar till att fastställa offrets ålder.

3. Konventionsstaterna ska säkerställa att barnets bästa kommer i första rummet vid rättsväsendets behandling av barn som är offer för de brott som beskrivs i detta protokoll.

4. Konventionsstaterna ska vidta åtgärder för att säkerställa att personer som arbetar med offer för de brott som är förbjudna enligt detta protokoll ges lämplig utbildning, särskilt i juridik och psykologi.

5. Konventionsstaterna ska i lämpliga fall

anta åtgärder för att skydda sådana personers och/eller organisationers säkerhet och integritet som är engagerade i att förhindra och/eller skydda och rehabilitera offer för sådana brott.

6. Ingenting i denna artikel får tolkas så att det påverkar eller är oförenligt med den anklagades rätt till en rättvis och opartisk rättegång.

Artikel 9

1. Konventionsstaterna ska anta eller förstärka, genomföra och sprida lagar och administrativa åtgärder, social politik och program för att förebygga de brott som avses i detta protokoll. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt att skydda barn som är särskilt sårbara för sådan verksamhet.

2. Konventionsstaterna ska genom information på alla lämpliga sätt, utbildning och vidareutbildning främja medvetenheten

hos allmänheten, inbegripet barn, om förebyggande åtgärder och om de skadliga effekterna av de brott som avses i detta protokoll. Konventionsstaterna ska vid fullgörandet av sina förpliktelser enligt denna artikel uppmuntra till medverkan av samhället och, särskilt, av barn och offer, i sådan information och i utbildningsprogram, även på internationell nivå.

3. Konventionsstaterna ska vidta alla möjliga åtgärder i syfte att se till att allt lämpligt bistånd ges till offren för sådana brott, inbegripet deras fullständiga återanpassning i samhället och deras fullständiga fysiska och psykiska återhämtning.

4. Konventionsstaterna ska säkerställa att alla offer för de brott som beskrivs i detta protokoll får tillgång till lämpliga förfaranden för att utan diskriminering söka skadestånd från dem som är juridiskt ansvariga.

5. Konventionsstaterna ska vidta lämpliga

åtgärder i syfte att effektivt förbjuda produktion och spridning av material som annonserar om de brott som beskrivs i detta protokoll.

Artikel 10

1. Konventionsstaterna ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att stärka det internationella samarbetet genom multilaterala, regionala och bilaterala arrangemang om förebyggande, upptäckt, utredning, åtal och bestraffning av dem som är ansvariga för handlingar som omfattar försäljning av barn, barnprostitution, barnpornografi och barnsexturism. Konventionsstaterna ska även främja internationellt samarbete och samverkan mellan sina myndigheter, nationella och internationella icke statliga organisationer och internationella organisationer.

2. Konventionsstaterna ska främja inter-

nationellt samarbete för att bistå barnoffer i deras fysiska och psykiska återhämtning, återanpassning i samhället och repatriering.

3. Konventionsstaterna ska främja ett ökat internationellt samarbete för att angripa de grundorsaker, till exempel fattigdom och underutveckling, som bidrar till att barn är sårbara för försäljning av barn, barnprostitution, barnpornografi och barnsexturism.

4. De konventionsstater som har möjlighet ska tillhandahålla finansiellt, tekniskt eller annat bistånd genom befintliga multilaterala, regionala, bilaterala eller andra program.

Artikel 11

Ingenting i detta protokoll ska påverka några bestämmelser som går längre när det gäller att förverkliga barnets rättigheter och som kan ingå i

- a) en konventionsstats lagstiftning,
- b) internationell rätt som är i kraft för den staten.

Artikel 12

1. Varje konventionsstat ska inom två år efter detta protokolls ikraftträdande för den konventionsstaten lämna en rapport till kommittén för barnets rättigheter med utförlig information om de åtgärder den vidtagit för att genomföra bestämmelserna i protokollet.

2. Efter avgivandet av den utförliga rapporten ska varje konventionsstat i de rapporter den avger till kommittén för barnets rättigheter i enlighet med artikel 44 i konventionen inkludera all ytterligare information om genomförandet av bestämmelserna i detta protokoll. Andra konventionsstater i protokollet ska avge en rapport vart femte år.

3. Kommittén för barnets rättigheter kan begära ytterligare information från konventionsstaterna om genomförandet av bestämmelserna i detta protokoll.

Artikel 13

1. Detta protokoll är öppet för under-tecknande av varje stat som är part i konventionen eller som har undertecknat den.

2. Detta protokoll ska ratificeras och är öppet för anslutning av varje stat som är part i konventionen eller som har undertecknat den. Ratifikations- eller anslutningsinstrument ska deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare.

Artikel 14

1. Detta protokoll träder i kraft tre månader från den dag då det tionde ratifikations- eller anslutningsinstrumentet deponerades.

2. För varje stat som ratificerar detta protokoll eller ansluter sig till det efter dess ikraftträdande träder protokollet i kraft en månad från den dag då dess eget ratifikations- eller anslutningsinstrument deponerades.

Artikel 15

1. En konventionsstat kan när som helst säga upp detta protokoll genom skriftlig notifikation till Förenta nationernas generalsekreterare, som därefter ska underrätta de andra konventionsstaterna och alla stater som har undertecknat konventionen. Uppsägningen träder i kraft ett år från den dag då generalsekreteraren mottog notifikationen.

2. En sådan uppsägning ska inte innebära att konventionsstaten befrias från sina åtaganden enligt detta protokoll med avseende på något brott som inträffar före den dag

då uppsägningen träder i kraft. Inte heller ska en sådan uppsägning på något sätt påverka den fortsatta behandlingen av ett ärende som redan tagits upp av kommittén för barnets rättigheter före den dag då uppsägningen träder i kraft.

Artikel 16

1. Varje konventionsstat får föreslå en ändring och överlämna förslaget till Förenta nationernas generalsekreterare. Generalsekreteraren ska sedan översända ändringsförslaget till konventionsstaterna med en begäran om att dessa anger om de tillstyrker att en konferens med konventionsstaterna sammankallas för att behandla och rösta om förslagen. Om minst en tredjedel av staterna inom fyra månader efter förslagets översändande tillstyrker en sådan konferens, ska generalsekreteraren sammankalla konferensen i Förenta nationernas regi. Varje ändringsförslag som anta-

gits av en majoritet av de vid konferensen närvarande och röstande konventionsstaterna ska underställas Förenta Nationernas generalförsamling för godkännande.

2. En ändring som antagits enligt punkt 1 i denna artikel träder i kraft när den har godkänts av generalförsamlingen och accepterats av konventionsstaterna med två tredjedels majoritet.

3. När en ändring träder i kraft ska den vara bindande för de konventionsstater som har accepterat den, medan övriga konventionsstater fortfarande är bundna av bestämmelserna i detta protokoll och eventuella tidigare ändringar som de accepterat.

Artikel 17

1. Detta protokoll, där de arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texterna äger lika giltighet, ska deponeras i Förenta nationernas arkiv.

Fakultativt protokoll

Om ett klagomåls-
förfarande

De stater som är parter i detta protokoll,

som anser att, i enlighet med de principer som proklamerats i Förenta nationernas stadga, erkännandet av den inneboende värdigheten hos alla medlemmar av människosläktet och deras lika och oförytterliga rättigheter utgör grundvalen för frihet, rättvisa och fred i världen,

som beaktar att de stater som är parter i konventionen om barnets rättigheter (nedan "konventionen") tillerkänner alla barn de rättigheter som anges i konventionen inom deras jurisdiktion utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess föräldrars eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, handikapp, börd eller ställning i övrigt,

som befäster att alla mänskliga rättigheter

och grundläggande friheter är universella, odelbara och inbördes avhängiga och sammanhängande,

som också befäster barnets status som rättssubjekt och som människa med värdighet och förmågor som utvecklas,

som erkänner att barns särskilda och beroende status kan skapa betydande svårigheter för dem vid användning av rättsmedel mot kränkningar av deras rättigheter,

som anser att detta protokoll stärker och kompletterar de nationella och regionala mekanismer som möjliggör klagomål från barn vid kränkningar av deras rättigheter,

som erkänner att barnets bästa ska vara i främsta rummet när rättsmedel används mot kränkningar av barnets rättigheter, och att barnvänliga förfaranden ska iakttas i dessa rättsmedel på alla nivåer,

som uppmanar protokollsstaterna att utveckla lämpliga nationella mekanismer

genom vilka barn vars rättigheter kränkts får tillgång till effektiva rättsmedel på den nationella nivån,

som erinrar om den viktiga roll som de nationella människorättsinstitutionerna och andra relevanta specialiserade institutioner som fått i uppgift att främja och skydda barnets rättigheter kan ha i detta syfte,

som anser att, för att stärka och komplettera sådana nationella mekanismer och för att ytterligare främja genomförandet av konventionen och, i förekommande fall, de fakultativa protokollen om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi och om indragning av barn i väpnade konflikter, det är lämpligt att ge kommittén för barnets rättigheter (nedan "kommittén") möjligheten att utföra de uppgifter som fastställs i detta protokoll,

har kommit överens om följande:

DEL I

Allmänna bestämmelser

Artikel 1

Behörigheten hos kommittén för barnets rättigheter

1. Protokollsstaterna tillerkänner kommittén behörighet enligt detta protokoll.
2. Kommittén ska inte använda sin behörighet enligt detta protokoll mot en protokollsstat i frågor som gäller kränkningar av rättigheter som anges i instrument som den staten inte är part i.
3. Kommittén ska inte ta emot klagomål som gäller stater som inte är parter i detta protokoll.

Artikel 2

Allmänna principer som styr kommitténs verksamhet

När kommittén utför sina uppgifter enligt detta protokoll ska den styras av principen om barnets bästa. Den ska också beakta barnets rättigheter och synpunkter och ska ge barnets synpunkter lämplig tyngd i enlighet med barnets ålder och mognad.

Artikel 3

Arbetsordning

1. Kommittén ska anta en arbetsordning, som den ska iaktta vid utförandet av sina uppgifter enligt detta protokoll. Då ska den särskilt beakta artikel 2 i detta protokoll för att garantera barnvänliga förfaranden.
2. Kommittén ska i sin arbetsordning införa garantier genom vilka de personer som företräder barn hindras från att manipulera

dem, och den får vägra pröva klagomål som den inte anser vara förenliga med barnets bästa.

Artikel 4

Skyddsåtgärder

1. En protokollsstat ska vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att personer som lyder under dess jurisdiktion inte utsätts för kränkningar av mänskliga rättigheter, behandlas illa eller utsätts för hot till följd av att de har anfört klagomål till eller samarbetat med kommittén i enlighet med detta protokoll.

2. Identiteten av berörda enskilda personer eller grupper av enskilda personer ska inte röjas offentligt utan deras uttryckliga samtycke.

DEL II

Klagomålsförfarandet

Artikel 5

Enskilda klagomål

1. Klagomål får anföras av eller för enskilda personer eller grupper av enskilda personer som lyder under jurisdiktionen av en protokollsstat, om dessa hävdar att de har blivit utsatta för en kränkning från den protokollsstatens sida av rättigheter som fastställts i något av följande instrument som den staten är part i:

- a) konventionen,
- b) det fakultativa protokollet till konventionen om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi,
- c) det fakultativa protokollet till konventionen om indragning av barn i väpnade konflikter.

2. Om ett klagomål anförs för en enskild person eller en grupp av enskilda personer ska detta ske med de berördas samtycke, om inte den som anför klagomålet kan motivera sin verksamhet för dessa personer utan sådant samtycke.

Artikel 6

Provisoriska åtgärder

1. När som helst efter mottagandet av ett klagomål och före beslut i sakfrågan, får kommittén till den berörda protokollsstaten rikta en begäran, som ska behandlas skyndsamt, om att den staten ska vidta sådana provisoriska åtgärder som i undantagsfall kan vara nödvändiga för att undvika att det uppstår skada som inte kan avhjälpas för den eller dem som har drabbats av den påstådda kränkningen.

2. Kommitténs utövande av sina prövningsrätt enligt punkt 1 innebär inte att den

beslutat uppta klagomålet till prövning eller att den avgjort klagomålet i sak.

Artikel 7

Upptagande till prövning

Kommittén ska avvisa ett klagomål om

- a) klagomålet är anonymt,
- b) klagomålet inte har anförts skriftligen,
- c) klagomålet utgör ett missbruk av rätten att anföra sådana klagomål eller är oförenligt med bestämmelserna i konventionen och/eller dess fakultativa protokoll,
- d) saken redan har prövats av kommittén eller har prövats eller håller på att prövas enligt ett annat förfarande för internationell undersökning eller avgörande,
- e) alla tillgängliga nationella rättsmedel inte

har uttömts. Denna bestämmelse ska inte tillämpas om tillämpningen av rättsmedlen dröjer oskäligt eller inte förväntas erbjuda

tillräckligt rättsskydd,

f) klagomålet är uppenbart ogrundat eller inte tillräckligt styrkt,

g) de omständigheter som klagomålet avser har inträffat före detta protokoll trädde i kraft för den berörda protokollsstaten, om inte dessa omständigheter har fortsatt att råda efter det datumet,

h) klagomålet inte har anförts inom ett år från det att alla nationella rättsmedel har uttömts, om inte den som anför klagomålet kan påvisa att klagomålet inte har kunnat anföras inom tidsfristen i fråga.

Artikel 8

Meddelande om klagomål

1. Kommittén ska så snart som möjligt konfidentiellt underrätta den berörda protokollsstaten om alla klagomål som den har mottagit enligt detta protokoll, om inte kommittén utan att underrätta denna stat

konstaterar att klagomålet inte kan tas upp till prövning.

2. Den berörda protokollsstaten ska sända kommittén sina skriftliga förklaringar eller uttalanden som klargör saken samt uppgift om eventuella rättsmedel som den har erbjudit. Protokollsstaten ska avge sitt svar så snart som möjligt inom sex månader.

Artikel 9

Ömsesidigt godtagbar lösning

1. Kommitténs goda tjänster ska ställas till de berörda parternas förfogande i syfte att uppnå en ömsesidigt godtagbar lösning i saken, grundad på respekt för de skyldigheter som fastställs i konventionen och/eller i dess fakultativa protokoll.

2. En ömsesidigt godtagbar lösning som uppnåtts i kommitténs regi avslutar behandlingen av ett klagomål som anförts i enlighet med detta protokoll.

Artikel 10

Prövning av klagomål

1. Kommittén ska pröva klagomål som den tagit emot i enlighet med detta protokoll så snart som möjligt utifrån alla de underlag som överlämnats till den, förutsatt att berörda parterna delges underlagen.
2. Kommittén ska sammanträda inom slutna dörrar när den prövar klagomål enligt detta protokoll.
3. I situationer där kommittén har begärt provisoriska åtgärder, ska detta påskynda prövningen av klagomålet.
4. När kommittén prövar klagomål som gäller påstådda kränkningar av ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter ska den bedöma lämpligheten av de åtgärder som protokollsstaten har vidtagit i enlighet med artikel 4 i konventionen. Härvid beaktar kommittén att protokollsstaten kan vidta flera tänkbara åtgärder för att genomföra

de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter som fastställs i konventionen.

5. När kommittén har prövat ett klagomål ska den utan dröjsmål avge utlåtande och delge de berörda parterna sina eventuella rekommendationer.

Artikel 11

Åtgärder med anledning av kommitténs utlåtanden

1. Protokollsstaten ska på ett lämpligt sätt beakta kommitténs utlåtanden och eventuella rekommendationer och lämna kommittén ett skriftligt svar med uppgift om de åtgärder som har vidtagits eller som kommer att vidtas med anledning av utlåtandena och rekommendationerna. Protokollsstaten ska skicka sitt svar så snart som möjligt inom sex månader.

2. Kommittén får begära att protokollsstaten kommer in med ytterligare upplysningar om

de eventuella åtgärder som protokollsstaten har vidtagit till följd av kommitténs utlåtanden eller rekommendationer eller genomförandet av en eventuell överenskommelse om en ömsesidigt godtagbar lösning; om kommittén anser det vara lämpligt, får den begära att protokollsstaten kommer in med ytterligare upplysningar också i de senare rapporter den ska avge, i förekommande fall, i enlighet med artikel 44 i konventionen, artikel 12 i det fakultativa protokollet om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi eller artikel 8 i det fakultativa protokollet om indragning av barn i väpnade konflikter.

Artikel 12

Mellanstatliga klagomål

1. En protokollsstat får när som helst avge en förklaring enligt vilken den erkänner kommitténs behörighet att ta emot och

pröva klagomål där en protokollsstat påstår att en annan protokollsstat inte fullgör sina förpliktelser enligt något av följande instrument som staten i fråga är part i:

- a) konventionen,
- b) det fakultativa protokollet till konventionen om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi,
- c) det fakultativa protokollet till konventionen om indragning av barn i väpnade konflikter.

2. Kommittén kan inte ta emot klagomål som gäller eller som kommer från en protokollsstat som inte har avgett en sådan förklaring.

3. Kommitténs goda tjänster ska ställas till de berörda protokollsstaternas förfogande i syfte att uppnå en ömsesidigt godtagbar lösning i saken, grundad på respekt för de skyldigheter som fastställs i konventionen och i dess fakultativa protokoll.

4. Protokollsstaterna ska deponera förklaringen enligt punkt 1 hos Förenta nationernas generalsekreterare och generalsekreteraren ska översända kopior av förklaringen till de andra protokollsstaterna. Förklaringen kan när som helst återtas genom ett meddelande om detta till generalsekreteraren. Återtagandet ska inte påverka behandlingen av ett sådant ärende i vilket klagomål redan anförts i enlighet med denna artikel; inga ytterligare klagomål av protokollsstater ska tas emot enligt denna artikel efter att generalsekreteraren har tagit emot meddelandet om återtagandet av förklaringen, såvida inte den berörda protokollsstaten nhar avgett en ny förklaring.

DEL II

Utredningsförfarandet

Artikel 13

Utredningsförfarandet vid allvarliga eller systematiska kränkningar

1. Om kommittén tar emot trovärdiga upplysningar om allvarliga eller systematiska kränkningar från en protokollsstats sida av de rättigheter som anges i konventionen eller i dess fakultativa protokoll om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi eller i dess fakultativa protokoll om indragning av barn i väpnade konflikter ska kommittén uppmana protokollsstaten att samarbeta vid prövningen av dessa upplysningar och att i detta syfte utan dröjsmål framföra sina kommentarer om upplysningarna i fråga.

2. Med beaktande av eventuella kommentarer från den berörda protokollsstaten och

andra trovärdiga upplysningar som den har tillgång till, får kommittén utse en eller flera av sina ledamöter att utföra en utredning och att skyndsamt rapportera till kommittén. Utredningen får omfatta besök i protokollsstatens territorium när det är befogat och protokollsstaten har samtyckt till det.

3. Utredningen ska genomföras konfidentiellt och protokollsstatens medverkan ska begäras i alla skeden av förfarandet.

4. Efter att ha granskat utredningens resultat ska kommittén utan dröjsmål överlämna det till den berörda protokollsstaten tillsammans med eventuella kommentarer och rekommendationer.

5. Den berörda protokollsstaten ska så snart som möjligt inom sex månader efter det att den av kommittén har mottagit utredningens resultat samt kommentarerna och rekommendationerna framföra sina kommentarer till kommittén.

6. När detta förfarande har tillämpats på en

utredning enligt punkt 2, får kommittén efter samråd med den berörda protokollsstaten inkludera en sammanfattning av förfarandets resultat i den årsberättelse som avses i artikel 16 i detta protokoll.

7. Varje protokollsstat får vid under-tecknandet, ratificeringen eller anslutningen till detta protokoll förklara att den inte erkänner kommitténs behörighet enligt denna artikel i fråga om sådana rättigheter om vilka det bestäms i något av eller alla de instrument som anges i punkt 1.

8. En protokollsstat som avgett en förklaring enligt punkt 7 får när som helst återta denna förklaring genom ett meddelande till Förenta nationernas generalsekreterare.

Artikel 14

Åtgärder med anledning av utredningsförfarandet

1. Kommittén får vid behov efter utgången

av den tidsfrist på sex månader som avses i artikel 13.5 begära att den berörda protokollsstaten informerar kommittén om de åtgärder som har vidtagits eller som kommer att vidtas med anledning av den utredning som utförts i enlighet med artikel 13 i detta protokoll.

2. Kommittén får begära att protokollsstaten avger ytterligare information om åtgärder som protokollsstaten har vidtagit med anledning av en utredning som utförts i enlighet med artikel 13; om kommittén anser det vara lämpligt får kommittén begära att protokollsstaten lämnar ytterligare information också i de senare rapporter den ska avge, i förekommande fall, i enlighet med artikel 44 i konventionen, artikel 12 i det fakultativa protokollet om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi eller artikel 8 i det fakultativa protokollet om indragning av barn i väpnade konflikter.

DEL III

Slutbestämmelser

Artikel 15

Internationellt bistånd och samarbete

1. Kommittén får med den berörda protokollsstatens samtycke delge Förenta nationernas fackorgan, fonder och program samt andra behöriga organ sitt utlåtande eller sina rekommendationer gällande klagomål och utredningar som uttrycker behov av teknisk rådgivning eller tekniskt bistånd, tillsammans med den protokollsstatens eventuella anmärkningar och förslag gällande dessa utlåtanden eller rekommendationer.

2. Kommittén får med den berörda protokollsstatens samtycke också delge dessa organ för kännedom ärenden som sammanhänger med klagomål som behandlas med stöd av detta protokoll, och som kan un-

derlätta dessa organs beslut inom ramen för sin respektive behörighet om huruvida det är skäl att vidta internationella åtgärder för att för sin del bidra till att protokollsstaten framskrider i genomförandet av de rättigheter som erkänns i konventionen och/eller i dess fakultativa protokoll.

Artikel 16

Rapporten till generalförsamlingen

Kommittén ska i den rapport som den avger vartannat år till generalförsamlingen i enlighet med artikel 44.5 i konventionen inkludera ett sammandrag av sin verksamhet i enlighet med detta protokoll.

Artikel 17

Spridning av och information om det fakultativa protokollet

Varje protokollsstat åtar sig att sprida allmän kännedom om protokollet och att underlätta

tillgången till information om kommitténs utlåtanden och rekommendationer, särskilt i frågor som berör den staten själv, med lämpliga och aktiva medel samt i tillgänglig form både för vuxna och för barn, inklusive personer med funktionsnedsättning.

Artikel 18

Undertecknande, ratificering och anslutning

1. Detta protokoll är öppet för undertecknande av varje stat som undertecknat, ratificerat eller anslutit sig till konventionen eller någotdera av dess två första fakultativa protokoll.
2. En stat som har ratificerat konventionen eller någotdera av dess två första fakultativa protokoll eller som anslutit sig till något av dem får ratificera detta protokoll. Ratificeringsinstrumenten ska deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare.
3. Detta protokoll ska vara öppet för an-

slutning av varje stat som ratificerat eller anslutit sig till konventionen eller någotdera av dess två första fakultativa protokoll.

4. Anslutningen ska utföras genom att deponera ett anslutningsinstrument hos generalsekreteraren.

Artikel 19

Ikraftträdande

1. Detta protokoll ska träda i kraft tre månader efter den dag då det tionde ratificerings- eller anslutningsinstrumentet har deponerats.

2. I fråga om varje sådan stat som ratificerar eller ansluter sig till detta protokoll efter det att det tionde ratificerings- eller anslutningsinstrumentet har deponerats, träder protokollet i kraft tre månader efter den dag då denna stat deponerat sitt ratificerings- eller anslutningsinstrument.

Artikel 20

Kränkningar som inträffat efter ikraftträdandet av protokollet

1. Kommittén ska vara behörig att behandla endast sådana kränkningar av rättigheter som erkänns i konventionen och/eller i dess två första fakultativa protokoll som inträffat efter ikraftträdandet av detta protokoll.

2. Om en stat blir part i detta protokoll efter dess ikraftträdande, ska denna stats skyldigheter gentemot kommittén endast hänföra sig till sådana kränkningar av rättigheter som bestäms i konventionen och/eller i dess två första fakultativa protokoll, som inträffat efter att detta protokoll trätt i kraft i fråga om den staten.

Artikel 21

Ändring av protokollet

1. Protokollsstaterna får föreslå ändringar i

detta protokoll och skicka sina ändringsförslag till Förenta nationernas generalsekreterare. Generalsekreteraren ska överlämna ändringsförslagen till protokollsstaterna med en begäran om att bli underordnad om de tillstyrker att ett möte av protokollsstater sammankallas för att ta ställning till och fatta beslut om förslagen. Om minst en tredjedel av protokollsstaterna inom fyra månader från dagen för ett sådant meddelande tillstyrker ett sådant möte, ska generalsekreteraren sammankalla mötet i Förenta nationernas regi. De ändringsförslag som har antagits av en majoritet av två tredjedelar av närvarande och röstande protokollsstater ska av generalsekreteraren underställas Förenta nationernas generalförsamling för godkännande och därefter alla protokollsstater för antagande.

2. En ändring som har antagits och godkänts i enlighet med punkt 1 i denna artikel ska träda i kraft den trettionde dagen efter det

att antalet godtagandeinstrument som deponerats uppgår till två tredjedelar av antalet protokollsstater dagen för antagandet av ändringen. Därefter ska ändringen träda i kraft för en protokollsstat den trettionde dagen efter deponeringen av dess godtagandeinstrument. En ändring ska endast vara bindande för de protokollsstater som har godtagit den.

Artikel 22

Uppsägning

1. En protokollsstat får säga upp detta protokoll genom en skriftlig underrättelse till Förenta nationernas generalsekreterare. Uppsägningen ska träda i kraft ett år efter den dag då generalsekreteraren tagit emot underrättelsen.
2. Uppsägning ska inte begränsa en fortsatt tillämpning av bestämmelserna i detta protokoll på klagomål som anförts i enlighet

med artikel 5 och 12 eller på utredningar som inletts i enlighet med artikel 13 före ikraftträdandet av uppsägningen.

Artikel 23

Depositarie och generalsekreterarens meddelanden

1. Förenta nationernas generalsekreterare ska vara depositarie för detta protokoll.
2. Generalsekreteraren ska meddela alla stater följande uppgifter:
 - a) undertecknanden, ratificeringar och anslutningar i enlighet med detta protokoll,
 - b) datumet för ikraftträdande av detta protokoll och datumet för ikraftträdande av ändringar enligt artikel 21.
 - c) uppsägningar enligt artikel 22 i detta protokoll.

Artikel 24

Språk

1. Detta protokoll, vars arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter är lika giltiga, ska deponeras i Förenta nationernas arkiv.
2. Förenta nationernas generalsekreterare ska översända bestyrkta kopior av detta protokoll till alla stater.

Finlands FN-förbund
tel. +358 (0)44 781 0300
ykliitto.fi
toimisto@ykliitto.fi

FÖLJ OSS

SUOMEN
YK-LIITTO

FINLANDS FN-FÖRBUND • UNA FINLAND